

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО
З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ
КОРУПЦІЇ

ВЕБІНАР

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З ДЕКЛАРУВАННЯ

березень 2024

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО
З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ
КОРУПЦІЇ

ВЕБІНАР

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

Тема 3

● ПРО ЩО ПОГОВОРИМО?

1. Інші механізми фінансового контролю
2. Поширені помилки
3. Особливості декларування під час війни
4. Відповідальність за порушення вимог фінансового контролю
5. Корисні ресурси

1.

ІНШІ МЕХАНІЗМИ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

РОЗМІР ПРОЖИТКОВИХ МІНІМУМІВ

для працездатних осіб на 1 січня відповідного року

ПМ - прожитковий мінімум, встановлений для працездатних осіб на 1 січня звітного року	2021	2022	2023	2024
1 ПМ	2 270 грн	2 481 грн	2 684 грн	3 028 грн
5 ПМ	11 350 грн	12 405 грн	13 420 грн	15 140 грн
50 ПМ	113 500 грн	124 050 грн	134 200 грн	151 400 грн
100 ПМ	227 000 грн	248 100 грн	268 400 грн	302 800 грн

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО СУТТЄВІ ЗМІНИ В МАЙНОВОМУ СТАНІ

У разі суттєвої зміни в майновому стані декларант суб'єкт декларування подає **особисто у 10-денний строк** з моменту отримання доходу, придбання майна або здійснення видатку шляхом заповнення відповідної **електронної форми** у персональному електронному кабінеті Реєстру

Важливо! Ідеться саме про «одноразовий» дохід/видаток.

Водночас дохід має бути «нарахованим», тобто включати податки та збори, а також бути фактично отриманим.

Приклад

Вартість майна перевищує 50 ПМ, але була сплачена частинами, розмір кожної з яких не перевищує 50 ПМ.

ПСЗ подається після переходу права власності на таке майно (тобто за ознакою «придбання майна», а не за ознакою «здійснення разового видатку»).

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО СУТТЄВІ ЗМІНИ В МАЙНОВОМУ СТАНІ

Хто подає

**Службові особи, які займають
відповідальне та особливо відповідальне
становище**

*Перелік визначений у примітці до статті 51³
Закону України «Про запобігання корупції»*

*Перейдіть за посиланням у QR-коді, щоб
ознайомитись із зазначеними частинами Закону*

**Суб'єкти декларування, які займають
посади, пов'язані з високим рівнем
корупційних ризиків**

*Перелік посад з високим та підвищеним рівнем корупційних
ризиків затверджений наказом Національного агентства
від 06.11.2023 № 249/23, зареєстрованим в Міністерстві
юстиції України 13 листопада 2023 року за № 1966/41022*

*Перейдіть за посиланням у QR-коді, щоб детальніше
ознайомитися із відповідним переліком.*

*Суб'єкт декларування не зобов'язаний подавати ПСЗ після припинення перебування ним на посаді, яка передбачає зайняття відповідального та особливо відповідального становища або пов'язана з високим рівнем корупційних ризиків (це може бути звільнення суб'єкта декларування або переведення на іншу посаду)
! Суб'єкт декларування зобов'язаний подати ПСЗ, якщо підстави для його подання виникли до дня припинення або в останній день перебування ним на посаді, що передбачає обов'язок подання ПСЗ.*

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО СУТТЄВІ ЗМІНИ В МАЙНОВОМУ СТАНІ- АКЦЕНТИ

Важливо! Інформацію, яка була зазначена в повідомленні про суттєві зміни в майновому стані декларанта, необхідно відобразити в декларації, що охоплює відповідний звітний період.

У разі здійснення видатку на суму, яка перевищує встановлений поріг, внаслідок якого набуто право на майно, вартість якого теж перевищує поріг, подається одне повідомлення про суттєві зміни в майновому стані.

У відповідних розділах зазначається як видаток, так і придбане майно.

! *Звертаємо увагу!* Можливості подати виправлене повідомлення про суттєві зміни в майновому стані Законом не передбачено, тому дані при поданні такого повідомлення необхідно вносити уважно та коректно.

✗ Паперова копія ПСЗ до Національного агентства **НЕ подається.**

! ПСЗ подається незалежно від того, перебуває суб'єкт декларування в Україні чи за її межами.

✗ Важливо! Інформацію про суттєву зміну в майновому стані члена сім'ї декларанта повідомляти не потрібно.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО СУТТЄВІ ЗМІНИ В МАЙНОВОМУ СТАНІ

Приклад

Одноразовий дохід - 160 000 тис. грн. Ця сума включає 18% ПДФО та 1,5% військового збору. Потрібно подавати повідомлення, оскільки дохід перевищує 50 ПМ (151 400 грн у 2024 році).

Приклад

Декларант придбав квартиру 20.12.2023. У цей день був укладений договір купівлі-продажу, внесені відповідні зміни в Державний реєстр речових прав на нерухоме майно, суб'єкт декларування передав (перерахував) кошти продавцю одним платежем. У такому випадку подається 1 повідомлення. У розділі 3 «Об'єкти нерухомості» зазначається інформація про квартиру, у розділі 9 «Видатки» – інформація про суму сплачених коштів.

Приклад

Декларант придбав (здійснив видаток) дорогоцінний годинник, який коштує 200 000 тис. грн, У такому випадку подається 1 повідомлення, у розділі 9 «Видатки» зазначається інформація про суму сплачених коштів.

ОСОБЛИВОСТІ ПОДАННЯ ПСЗ НА ПЕРІОД ВІЙНИ

Більшість суб'єктів декларування:

- звільняються від обов'язку подання ПСЗ, підстави для подання яких виникли у період з 24.02.2022 до 11.10.2023 **ВКЛЮЧНО**
(абз. 3 п. 2-7 розділу XIII «Прикінцеві положення» Закону)
- зобов'язані подавати ПСЗ з 12.10.2023

У разі одержання доходу (грошей, майна) для подальшої підтримки ЗСУ, постраждалих осіб від дій рф, а також здійснення видатків за рахунок таких доходів, в період з 24.02.2022 до припинення або скасування воєнного стану (+ 1 місяць) **ПСЗ не подається**
(п. 2-5 розділу XIII «Прикінцеві положення» Закону).

ОСОБЛИВОСТІ ПОДАННЯ ПСЗ НА ПЕРІОД ВІЙНИ - ПРАВО НА ВІДТЕРМІНУВАННЯ

Суб'єкти декларування, які мають право на відтермінування подання декларацій:

- звільняються від обов'язку подання ПСЗ, підстави для подання яких виникли з 24.02.2022 до припинення / скасування воєнного стану або іншого визначеного Законом строку
(абз. 3 п. 2-7 розділу XIII «Прикінцеві положення» Закону, ч. 6 ст. 52 Закону)
- зобов'язані подавати ПСЗ з моменту відновлення у них обов'язку подавати декларації

ОСОБЛИВОСТІ ПОДАВАННЯ ПСЗ НА ПЕРІОД ВІЙНИ - ПРАВО НА ВІДТЕРМІНУВАННЯ

Кого стосуються та коли закінчуються спеціальні строки звільнення від подання ПСЗ, ПБВР

➤ військовослужбовців Державної прикордонної служби України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Управління державної охорони України, Збройних Сил України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України

➤ поліцейських поліції особливого призначення, які під час дії воєнного стану залучені до ведення бойових дій у порядку, визначеному ч. 4 ст. 24 Закону України "Про Національну поліцію" (крім суб'єктів декларування із числа військовослужбовців, зазначених у пп. 1-4 ч. 7 ст. 45 Закону) (абз. 1 ч. 7 ст. 45 Закону)

➤ які подають декларації не в публічній Реєстр (на яких поширюється дія статті 52-1 Закону) (п. 5 ч. 7, абз. 12 ч. 7, ч. 8 ст. 45 Закону)

➤ які для здійснення службових повноважень на постійній основі перебувають на територіях, на яких ведуться активні бойові дії (ч. 9 ст. 45 Закону)

➤ які перебувають на тимчасово окупованих територіях (ч. 10 ст. 45 Закону)

➤ які направлені до інших держав для участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки у складі національних контингентів або національного персоналу (ч. 11 ст. 45 Закону)

➤ які є полоненими, інтернованими (ч. 12 ст. 45 Закону)

➤ які внаслідок поранення, контузії, каліцтва, захворювання, пов'язаних з виконанням обов'язків військової служби чи інших службових повноважень, перебувають на стаціонарному лікуванні (у тому числі за кордоном) або у відпустці для лікування та/або реабілітації (ч. 13 ст. 45 Закону)

➤ які серед членів сім'ї у відповідному звітному періоді мають осіб, щодо яких наявні вищезазначені обставини (у тому числі якщо такі члени сім'ї не належать до суб'єктів декларування) (ч. 14 ст. 45 Закону)

спеціальні строки закінчуються з моменту настання найпершої з обставин (ч.ч. 7-14 ст. 45, ч. 6 ст. 52 Закону):

➔ припинення або скасування воєнного стану; звільнення з військової служби (служби в поліції)

➔ припинення чи скасування воєнного стану; звільнення з військової служби; в інший строк, визначений порядком здійснення заходів фінансового контролю, передбаченим абз. 1 ст. 52-1 Закону

➔ припинення чи скасування воєнного стану; звільнення (припинення повноважень); визначення дати завершення бойових дій для території активних бойових дій, на якій суб'єкт декларування перебуває

➔ припинення чи скасування воєнного стану; визначення дати завершення тимчасової окупації для тимчасово окупованих територій, на яких суб'єкт декларування перебуває

➔ звільнення (припинення повноважень); повернення до місця проходження служби, роботи

➔ для повернення на підконтрольну Україні територію

➔ для завершення відповідного стаціонарного лікування чи відпустки

➔ для настання однієї з вищезазначених обставин

ОСОБЛИВОСТІ ПОДАННЯ ПСЗ НА ПЕРІОД ВІЙНИ

Приклад

01.11.2023 суб'єкт декларування, у якого член сім'ї військовослужбовець ЗСУ, отримав від близьких осіб у подарунок гроші у сумі понад 50 ПМ.

У такій ситуації суб'єкт декларування не повинен подавати ПСЗ, оскільки підстави його подання виникли до початку перебігу строку для подання ним декларацій, визначених ч. 14 ст. 45 Закону.

Приклад

21.09.2023 суб'єкт декларування придбав квартиру (вартістю понад 50 ПМ) та здійснив видаток (розміром понад 50 ПМ). У такому випадку ПСЗ не подається, оскільки підстави подання ПСЗ (придбання майна, здійснення видатку) виникли в період з 24.02.2022 до 11.10.2023 включно.

Приклад

24.10.2023 суб'єкт декларування отримав від третьої особи гроші (розміром понад 50 ПМ) для придбання машини для ЗСУ (вартістю понад 50 ПМ). 25.10.2023 придбав автомобіль, використавши для оплати його вартості всю суму коштів, отриманих від третьої особи. 27.10.2023 суб'єкт декларування передав автомобіль у власність ЗСУ з відповідним документальним оформленням.

У такому випадку ПСЗ не подається, оскільки отримані гроші, здійснений за рахунок них видаток на придбання автомобіля, переданого в подальшому у власність ЗСУ, спрямовані на цілі, визначені Законом.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ВІДКРИТТЯ ВАЛЮТНОГО РАХУНКУ

Валютний рахунок

→ будь-який рахунок суб'єкта декларування або члена його сім'ї, відкритий в установі банку-нерезидента в будь-якій валюті

Установа банку-нерезидента

→ юридична особа-нерезидент будь-якої організаційно-правової форми, яка є банком, її відокремлені підрозділи (філії, відділення), що створені і діють відповідно до законодавства іноземної держави та з місцезнаходженням за межами України

Валюта

→ національна валюта України та іноземна валюта

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ВІДКРИТТЯ ВАЛЮТНОГО РАХУНКУ

Суб'єкт декларування зобов'язаний повідомити Національне агентство про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента **у 20-денний строк** з дня:

- коли декларант або член його сім'ї відкрив валютний рахунок;
- коли суб'єкту декларування стало відомо або повинно було стати відомо про відкриття такого рахунка членом його сім'ї

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ВІДКРИТТЯ ВАЛЮТНОГО РАХУНКУ

Кого стосується

всіх суб'єктів
декларування

всіх членів сім'ї

У суб'єкта декларування припиняється обов'язок подавати ПВВР після припинення виконання ним функцій держави або місцевого самоврядування або перебування на посаді, що зумовлює здійснення діяльності, яка передбачає обов'язок подання декларації. (це може бути звільнення суб'єкта декларування або переведення на іншу посаду)

! Суб'єкт декларування зобов'язаний подати ПВВР, якщо підстави для його подання виникли до дня припинення або в останній день виконання ним функцій держави або місцевого самоврядування або перебування на відповідній посаді.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ВІДКРИТТЯ ВАЛЮТНОГО РАХУНКУ

- ! Декларант **особисто** заповнює відповідну **електронну форму** ПВВР в Реєстрі декларацій після автентифікації у персональному електронному кабінеті Реєстру
- ! Подання ПВВР до Реєстру підтверджується листами на електронну пошту суб'єкта декларування та у персональному електронному кабінеті суб'єкта декларування
- ! ПВВР подається незалежно від того, перебуває суб'єкт декларування в Україні чи за її межами
- ✗ ПВВР в паперовій формі НЕ подається
- ✗ ПВВР НЕ відображаються в публічній частині Реєстру?

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО СУТТЄВІ ЗМІНИ В МАЙНОВОМУ СТАНІ

*Якщо суб'єкт декларування або член його сім'ї відкрив **в один день декілька валютних рахунків** в одній установі банку-нерезидента*

Якщо суб'єкт декларування або член його сім'ї відкрив в один день декілька валютних рахунків в одній установі банку-нерезидента,

суб'єкт декларування подає одне ПВВР із зазначенням номерів відповідних валютних рахунків і місцезнаходження установи банку-нерезидента.

Якщо валютні рахунки відкриті в один день як суб'єктом декларування, так і членом його сім'ї, або якщо валютні рахунки відкриті в різних установах банку-нерезидента

подаються окремі ПВВР стосовно кожної особи чи кожної установи банку-нерезидента

ОСОБЛИВОСТІ ПОДАННЯ ПВВР НА ПЕРІОД ВІЙНИ

Більшість суб'єктів декларування:

- звільняються від обов'язку подання ПВВР, підстави для подання яких виникли у період з 24.02.2022 до 11.10.2023 включно
(абз. 3 п. 2-7 розділу XIII «Прикінцеві положення» Закону)
- зобов'язані подавати ПВВР з 12.10.2023 за загальними правилами
(п. 2-5 розділу XIII «Прикінцеві положення» Закону).

ОСОБЛИВОСТІ ПОДАННЯ ПВВР НА ПЕРІОД ВІЙНИ - ПРАВО НА ВІДТЕРМІНУВАННЯ

Суб'єкти декларування, які мають право на відтермінування подання декларацій:

- звільняються від обов'язку подання ПВВР, підстави для подання яких виникли з 24.02.2022 до припинення / скасування воєнного стану або іншого визначеного Законом строку
(абз. 3 п. 2-7 розділу XIII «Прикінцеві положення» Закону, ч. 6 ст. 52 Закону)
- зобов'язані подавати ПВВР з моменту відновлення у них обов'язку подавати декларації

ОСОБЛИВОСТІ ПОДАННЯ ПВВР НА ПЕРІОД ВІЙНИ

Приклад

01.11.2023 суб'єкт декларування, у якого член сім'ї військовослужбовець ЗСУ, відкрив валютний рахунок в установі банку-нерезидента.

У такій ситуації суб'єкт декларування не повинен подавати ПВВР, оскільки підстави його подання виникли до початку перебігу строку для подання ним декларацій, визначених ч. 14 ст. 45 Закону.

Приклад

21.09.2023 суб'єкт декларування відкрив валютний рахунок в установі банку-нерезидента. У такому випадку ПВВР не подається, оскільки відкриття рахунку в установі банку-нерезидента відбулося в період з 24.02.2022 до 11.10.2023 включно.

ОСОБЛИВОСТІ ПОДАННЯ ПВВР НА ПЕРІОД ВІЙНИ

Чи потрібно подавати ПВВР, відкритого **для отримання матеріальної допомоги під час дії воєнного стану?**

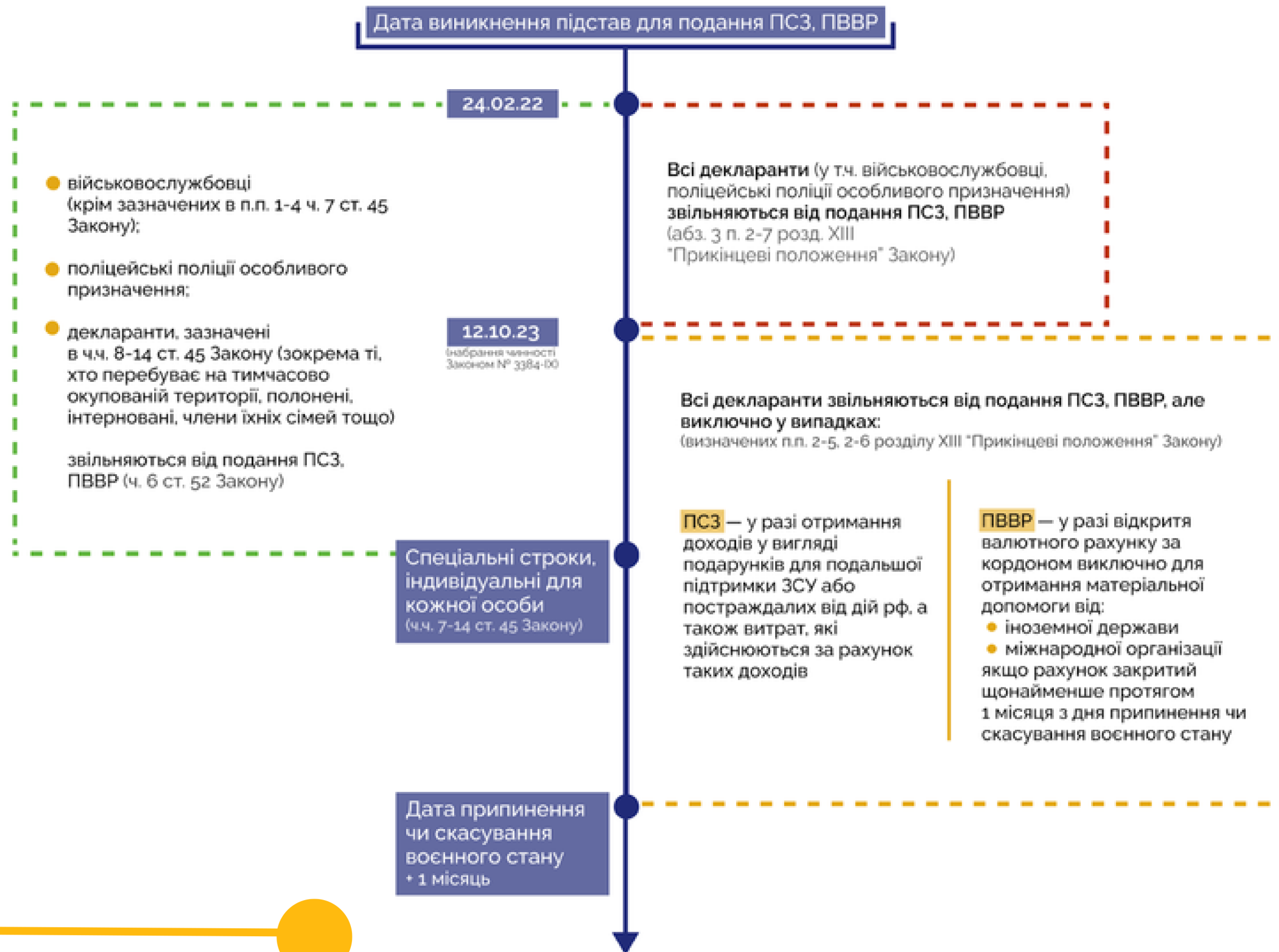
Ні, за наявності в сукупності таких обставин:

- суб'єктом декларування або членом його сім'ї відкрито валютний рахунок в установі банку-нерезидента **під час дії воєнного стану**;
- такий рахунок **використовувався виключно для отримання матеріальної допомоги**, передбаченої законодавством іноземної держави (крім держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором), виплаченої за рахунок коштів іноземної держави (крім держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором) або міжнародної організації;
- такий рахунок **закритий** протягом одного місяця з дня припинення чи скасування воєнного стану.

У випадку недотримання принаймні однієї із вищезазначених умов суб'єкт декларування зобов'язаний подати ПВВР

(п. 2-6 розділу XIII «Прикінцеві положення» Закону встановлено особливості обов'язку, передбаченого ч. 1 ст. 52 Закону).

ХТО І ЗА ЯКИХ ОБСТАВИН ЗВІЛЬНЕНИЙ ВІД ПОДАННЯ ПСЗ І ПВВР?

2.

ПОШИРЕНІ ПОМИЛКИ ПРИ ЗАПОВНЕННІ ДЕКЛАРАЦІЇ

• та як їх уникнути •

ПОШИРЕНІ ПОМИЛКИ:

НАЗК провело опитування про досвід взаємодії з Реєстром декларацій та Базою знань серед декларантів.

За результатами цього опитування з'ясувалося, що публічним службовцям найскладніше заповнювати такі розділи:

- **банківські рахунки** — 41,4 % опитаних;
- **об'єкти нерухомості та незавершеного будівництва** — 12,8 %;
- **доходи** — 10 %;
- **суб'єкт декларування та члени сім'ї** — 8 %.

39,9 % опитаних зазначили, що не мали проблем під час заповнення декларації

ПОШИРЕНІ ПОМИЛКИ:

1. Незазначення або часткове зазначення інформації про об'єкти нерухомості та транспортні засоби, які належать декларанту на праві власності чи користування.

Найчастіше посадовці забувають про земельні ділянки під приватними будинками, не декларують орендоване житло, а також автомобілі, які були передані іншим особам на підставі довіреності.

2. Зазначення приблизної вартості майна за наявності/відсутності інформації про вартість у відповідних документах

Якщо ви не впевнені у точній вартості майна, необхідно використовувати позначки «Невідомо», «Член сім'ї не надав інформації» в залежності від ситуації.

3. Незазначення права користування членів сім'ї об'єктами нерухомості.

Зокрема, незазначення у розділі 3 «Об'єкти нерухомості» жодного житла, де фактично проживає декларант або члени його сім'ї.

4. Зазначення лише того майна, яке було набуто у звітному періоді або під час виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

ПОШИРЕНІ ПОМИЛКИ:

5. Незазначення вартості об'єктів декларування

Наприклад, вартості квартир, будинків, земельних ділянок, автомобілів, цінного рухомого майна (ювелірних виробів, годинників, колекцій та ін.) тощо. При цьому здебільшого інформація про таку вартість відома або могла бути відомою декларанту.

6. Зазначення замість ідентифікаційного коду транспортного засобу (ТЗ) відомостей про номер державної реєстрації ТЗ

7. Декларування фактично отриманого доходу, замість нарахованого

Натомість потрібно зазначити дохід без виключення податків.

8. Недекларування доходу, інформація про який є в повідомленнях про суттєві зміни та/або в інших деклараціях

Наприклад, у деклараціях кандидата на посаду, перед звільненням.

9. Декларування компенсаційних виплат

Наприклад, вартості проїзду, оренди житла або винайму готельного номера, а також відшкодування витрат, пов'язаних із виконанням депутатських повноважень. Такі виплати декларувати не потрібно.

ПОШИРЕНІ ПОМИЛКИ:

10. Незазначення вартості об'єктів рухомого/нерухомого майна, які були подаровані декларанту

Така інформація зазначається у розділі 11 «Доходи, у тому числі подарунки». Необхідно вказати вартість, визначену в документах. Водночас такі об'єкти декларанти часто зазначають лише в розділах 3 «Об'єкти нерухомості» та 6 «Цінне рухоме майно – транспортні засоби».

11. Незазначення вартості цінного рухомого майна у розділі 5 «Цінне рухоме майно (крім транспортних засобів)», навіть тоді, коли вона відома, а також необґрунтоване включення речей до складу колекцій без наявності документів, що підтверджують їх придбання (набуття), включення до складу колекції

12. Зазначення замість посади, у зв'язку із якою виник обов'язок подати декларацію, фактичної посади та місця роботи

Наприклад, замість «депутат Львівської обласної ради», зазначення основної посади: «директор ТОВ», «водій підприємства», «пенсіонер», «безробітний» тощо.

13. Незазначення наявних фінансових зобов'язань перед третіми особами

У тому числі за рішеннями суду, яке набрало законної сили. Такі відомості декларуються, якщо сума фінансових зобов'язань перевищує 50 прожиткових мінімумів

ПОШИРЕНІ ПОМИЛКИ:

14. Недекларування разових видатків на суму, що перевищує 50 прожиткових мінімумів, або вчинених у звітному періоді декларантом правочинів, предмети яких мають вартість понад 50 прожиткових мінімумів

15. Незазначення відомостей про неповнолітніх дітей, які проживають окремо від декларанта

16. Необґрунтоване об'єднання площ всіх наявних у власності чи користуванні земельних ділянок

Також декларування земельних ділянок як одного об'єкта загальною площею.

17. Зазначення у розділі «Цінні папери» декларації загальної вартості пакету цінних паперів, а не номінальної вартості одного цінного паперу

18. Незазначення/некоректне декларування корпоративних прав

Так, замість відображення частки в статутному капіталі, яка належить саме декларанту або члену його сім'ї, помилково зазначають відомості про загальний розмір статутного капіталу, вказують як тип права «спільна власність», та зазначають відомості про співзасновників.

19. Незазначення наявного демографічного номера (свого або членів сім'ї)

Крім ID-карти його можна знайти також і в закордонному паспорті.

ПОШИРЕНІ ПОМИЛКИ:

20. Недекларування інформації про вчинені правочини, хоча у звітному періоді було набуто право власності на майно, вартість якого перевищує 50 прожиткових мінімумів

Таку інформацію потрібно зазначити в розділі 14 «Видатки та правочини суб'єкта декларування». Також декларанти часто зазначають цю інформацію в інших розділах, чого робити не потрібно.

21. Декларанти забувають оновити дані у декларації після створення декларації на основі попередньої

Так, під час створення декларації на основі попередньої декларант залишає неактуальну для звітного періоду інформацію або не переносить дані про активи, набуті в попередньому звітному періоді.

22. Зазначення в розділі 12 «Грошові активи» готівки, сума якої перевищує 50 прожиткових мінімумів, проте незазначення інших відомостей про грошові активи

У такому випадку декларанти часто посилаються на те, що вартість інших активів не перевищує поріг декларування. Наприклад, незазначення залишкових коштів на банківському рахунку, які були наявні станом на кінець звітного періоду.

3.

ОСОБЛИВОСТІ ДЕКЛАРУВАННЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ

ЧИ ПОТРІБНО ДЕКЛАРУВАТИ ДОПОМОГУ ВІД МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ІНШИХ ДЕРЖАВ?

Ні. Незалежно від того, чи перебували ви на території України чи за кордоном у час, коли отримували цю допомогу, декларувати її не потрібно.

Якщо ви вже подали декларацію, в якій зазначено відомості про грошові виплати (матеріальну допомогу) від міжнародних організацій, іноземних держав, то це не потягне за собою юридичних наслідків. У наступній декларації за 2023 рік ви можете просто не зазначати такі виплати. Водночас це стосується лише тих декларацій, звітний період яких повністю або частково припадає на період дії воєнного стану.

Якщо допомога виплачена за рахунок:

- коштів іноземних держав (йдеться, зокрема, про виплати українцям, які виїхали за кордон унаслідок повномасштабного вторгнення РФ), крім коштів, отриманих від РФ;
- міжнародних організацій (наприклад, за рахунок коштів Всесвітньої продовольчої програми ООН, Управління Верховного комісара ООН у справах біженців, коштів ЮНІСЕФ, Місії Міжнародного Комітету Червоного Хреста в Україні)

її не потрібно декларувати

ЧИ ТРЕБА ДЕКЛАРУВАТИ ГРОШОВУ ДОПОМОГУ ВІД УКРАЇНИ?

Так. Таку допомогу треба декларувати.

Зокрема, це стосується грошової допомоги, яка надається внутрішньо переміщеним особам (ВПО) від держави, у тому числі за поданими через платформу «єДопомога» заявками.

Також це може бути:

- покриття витрат на проживання (допомога на проживання ВПО);
- компенсація витрат, пов'язаних із безоплатним тимчасовим розміщенням (перебуванням) ВПО;
- грошова допомога цивільному населенню, яке евакуюється;
- грошова допомога цивільному населенню деокупованих населених пунктів тощо.

У декларації джерелом доходу таких коштів рекомендуємо вказувати Кабінет Міністрів України (заблокувавши поле для введення коду ЄДРПОУ).

ЯК ЗАПОВНИТИ ВІДОМОСТІ ПРО ДОПОМОГУ НА ПРОЖИВАННЯ ВПО?

Під час внесення інформації, наприклад, про допомогу на проживання ВПО, до розділу 11 «Доходи, у тому числі подарунки» декларації, звітний період якої повністю або частково припадає на період дії воєнного стану, рекомендується:

- у полі «Вид доходу» обрати позначку «Інше»;

- у полі «Зазначте, який саме» вказати «Допомога на проживання ВПО»

у полі «Зазначте, який саме» вказати саме той вид допомоги, який було отримано суб'єктом декларування / членом його сім'ї (наприклад, «Допомога на проживання ВПО», «Допомога єПідтримка», «Компенсація витрат, пов'язана з розміщенням ВПО», «грошова допомога населенню, яке евакуюється» тощо)

- у полі «Джерело (джерела) доходу» обрати позначку «Інша фізична або юридична особа»;

- у полі «Тип особи» обрати позначку «Юридична особа, зареєстрована в Україні»;

- у полі «Код у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань» обрати позначку «Не відомо»

- у полі «Найменування юридичної особи» зазначити «Кабінет Міністрів України».

ЧИ НЕОБХІДНО ДЕКЛАРУВАТИ МАЙНО/ ГРОШОВІ КОШТИ, ОТРИМАНІ СД ВІД 3-Х ОСІБ ДЛЯ ДОПОМОГИ ЗБРОЙНИМ СИЛАМ ТА(АБО) ОСОБАМ, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВНАСЛІДОК АГРЕСІЇ РФ?

У декларації зазначаються відомості про доходи, які суб'єкт декларування або члени його сім'ї отримали упродовж звітного періоду (п. 7 ч. 1 ст. 46 Закону).

В умовах військового стану та збройної агресії російської федерації проти України багато суб'єктів декларування та членів їхніх сімей долучені до збору коштів, майна для потреб Української армії та(або) осіб, які постраждали внаслідок збройної агресії.

Роз'яснюємо, що отримані для таких цілей кошти не є особистим доходом суб'єкта декларування та члена його сім'ї, а натомість є проявом єдності та згуртованості Українського народу в боротьбі з рашистськими загарбниками.

Такі кошти не підлягають відображенню у декларації та ПСЗ.

ЯК ДЕКЛАРУВАТИ ГРОШОВУ ДОПОМОГУ, ВИПЛАЧЕНУ ЧЛЕНАМ СІМ'Ї ЗАГИБЛИХ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ?

Відповідно до постанови КМУ від 28 лютого 2022 року № 168 «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану» сім'ям загиблих або померлих внаслідок поранення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу, поліцейських під час дії воєнного стану надається одноразова грошова допомога в розмірі 15 млн грн, яка розподіляється рівними частками на всіх отримувачів.

Така допомога виплачується, як правило, поетапно (щомісяця) частинами і є доходом, який підлягає відображенню в декларації. Ці відомості слід відобразити в розділі 11 «Доходи, у тому числі подарунки» декларації, а у полі «Вид доходу» потрібно обрати позначку «Інше» і зазначити «Одноразова грошова допомога сім'ям загиблих (померлих) військовослужбовців».

У декларації за звітний період необхідно вказувати ту частину грошової допомоги, яка була отримана декларантом та/або членами його сім'ї у відповідному звітному періоді.

Відомості про інші частини грошової допомоги, виплачені у наступних звітних періодах, декларуються у деклараціях за наступні звітні періоди.

ЧИ ПОТРІБНО ДЕКЛАРУВАТИ ТИМЧАСОВЕ ЖИТЛО, ЯКЕ СУБ'ЄКТУ ДЕКЛАРУВАННЯ ЗАПРОПОНУВАЛИ ЯК ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНІЙ ОСОБІ?

Якщо суб'єкт декларування **проживав там упродовж половини звітного періоду або станом на останній день звітного періоду**, то таке житло варто декларувати в розділі «Об'єкти нерухомості». Якщо за рік кількість місць проживання змінювалася і користування одним житлом не тривало понад півроку, то варто декларувати лише об'єкт нерухомості, де суб'єкт декларування проживав станом на 31 грудня 2022 року (для декларацій за 2022 рік).

Важливо **розрізняти право власності та право користування**. У першому випадку (власність) житло вказується, лише, якщо станом на останній день звітного періоду залишається у вашій власності. У другому (право користування, оренда) майно декларується, якщо суб'єкт декларування проживав в ньому понад половину звітного періоду (більше 183 днів) чи станом на останній день звітного періоду.

Якщо суб'єкт декларування тимчасово переїхав до своєї родини (батьків чи сестер та братів) та проживав з родичами протягом більше ніж 183 днів або станом на 31 грудня, то слід звернути увагу, що такі **родичі можуть бути членами сім'ї** для цілей декларування і відомості про них можуть підлягати відображенню в декларації за умови, що суб'єкт декларування був пов'язаний з ними спільним побутом та мав взаємні права та обов'язки (крім випадків, коли взаємні права та обов'язки не мали характеру сімейних).

ЯК ЗАЗНАЧАТИ В ДЕКЛАРАЦІЇ ЖИТЛО ЗА КОРДОНОМ, ЯКЕ ЗНАХОДИТЬСЯ В КОРИСТУВАННІ?

Чинне законодавство не містить особливостей щодо декларування житла за кордоном, яким суб'єкти декларування / члени їхніх сімей користувалися після початку повномасштабного вторгнення.

Тому для декларування житла за кордоном продовжують діяти загальні правила.

ЯКУ АДРЕСУ ДЛЯ ЛИСТУВАННЯ ВКАЗУВАТИ?

Адресу для листування потрібно вказувати станом на дату подання декларації. Натомість адресу проживання необхідно вказувати станом на останній день звітного періоду.

Якщо зареєстроване та місце фактичного проживання на кінець звітного періоду збігаються, після заповнення відомостей про зареєстроване місце проживання **оберіть позначку «Збігається з місцем фактичного проживання»**.

Коли адреси зареєстрованого та фактичного місця проживання не збігаються, треба зазначити окремо відомості про зареєстроване місце проживання та заповнити блоки полів «Місце фактичного проживання або поштова адреса, на яку суб'єкту декларування Національним агентством може бути надіслано кореспонденцію».

Водночас додатково обрати одну з таких позначок:

- «це адреса місця фактичного проживання» — у разі, якщо вказана адреса є адресою місця фактичного проживання;
- «це адреса для листування» — у разі, якщо вказана адреса є адресою для листування з Національним агентством, але не є адресою місця фактичного проживання. Наприклад, є адресою місця роботи.

Якщо адреса місця фактичного проживання збігається з адресою для листування з НАЗК, слід обрати позначку «це адреса місця фактичного проживання».

ЯК ДЕКЛАРУВАТИ ЗНИЩЕНЕ / ПОШКОДЖЕНЕ МАЙНО ПІД ЧАС ВІЙНИ?

Однією з підстав припинення права власності на майно є його **знищення (ст. 346 ЦК)**

Відображення **у розділі 3 “Об’єкти нерухомості”** декларації до моменту виключення відомостей про такий об’єкт з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно

До зняття з обліку відомості про транспортний засіб відображаються **у розділі 6 “Цінне рухоме майно - транспортні засоби”** декларації.

У разі знищення об’єкта незавершеного об’єкта будівництва або іншого цінного рухомого майна

відомості про таке майно не підлягають декларуванню

У разі припинення права власності на майно у результаті його руйнування / знищення ПСЗ не подається.

Водночас слід враховувати, що в щорічній декларації, декларації кандидата на посаду за 2021 рік зазначаються відомості про право власності на об’єкти декларування станом на 31 грудня 2021 року (тобто до початку повномасштабного вторгнення та знищення окупантами майна українців).

ЧИ ПОТРІБНО ЗАЗНАЧАТИ В ДЕКЛАРАЦІЇ ДРУЖИНУ, ЯКА ВИЇХАЛА ЗА КОРДОН?

Так, потрібно. Це ж правило стосується й зазначення відомостей про чоловіків, які знаходяться на фронті.

Нагадаємо, кохані вважаються членами сім'ї декларанта, якщо:

1. **офіційно одружені станом на останній день звітного періоду** - незалежно від того чи проживає подружжя разом протягом року, що передує року подання декларації;
2. особи **станом на останній день звітного періоду або сукупно протягом не менше 183 днів протягом року**, що передує року подання декларації:
 - спільно проживали;
 - були пов'язані спільним побутом;
 - мали взаємні права та обов'язки із суб'єктом декларування (крім осіб, взаємні права та обов'язки яких не мають характеру сімейних). У тому числі особи, які спільно проживали із декларантом, але не перебували в офіційному шлюбі.

Водночас попри те, що однією з умов, аби вважати вашого обранця/обраницю членом сім'ї в розумінні закону «Про запобігання корупції», є спільне проживання, воно не є визначальною ознакою фактичних шлюбних відносин.

Тривале проживання чоловіка та жінки окремо у зв'язку з особливостями їхньої професійної діяльності (наприклад, у зв'язку з відрядженням, проходженням військової служби), навчанням, лікуванням, необхідністю догляду за батьками, дітьми не може свідчити про припинення фактичних шлюбних відносин або про їх відсутність. Це стосується і тривалого проживання окремо через повномасштабне вторгнення РФ (наприклад, виїзд одного з подружжя, дітей до іншого міста чи закордон, участь члена сім'ї декларанта у захисті України від військової агресії тощо).

ЩО РОБИТИ, ЯКЩО ЧЛЕН СІМ'Ї ВІДМОВЛЯЄ У НАДАННІ НЕОБХІДНОЇ ІНФОРМАЦІЇ?

Якщо член сім'ї суб'єкта декларування **відмовив** йому у наданні всієї або частини інформації, що повинна бути відображена в декларації, і при цьому суб'єкту декларування ця інформація **не відома**, рекомендується у відповідних полях форми декларації обирати позначку «Член сім'ї не надав інформацію».

Якщо член сім'ї відмовився надати таку інформацію, але ця інформація **відома** суб'єкту декларування або **може бути** ним **отримана з відкритих джерел** (наприклад, із правовстановлюючих документів, відкритих державних реєстрів, порталів), то суб'єкт декларування повинен відобразити у декларації всю відому йому інформацію.

Тому у випадку, якщо суб'єкту декларування не надають інформацію, щоб вказати її у декларації, йому потрібно:

- перевірити, чи є ця інформація у відкритих джерелах (реєстрах, порталах, документах або на інших ресурсах).
- якщо інформація, якою не ділиться член сім'ї, відсутня у відкритих джерелах, обрати позначку «Член сім'ї не надав інформацію».

Якщо члену сім'ї відповідна інформація **не відома** і вона **не може бути ним отримана** з офіційних джерел (наприклад, із правовстановлюючих документів, відкритих державних реєстрів), то у відповідних полях декларації рекомендується обрати позначки «Не відомо».

У ЯКИХ СИТУАЦІЯХ НЕ МОЖНА ОБИРАТИ ПОЗНАЧКУ «ЧЛЕН СІМ'Ї НЕ НАДАВ ІНФОРМАЦІЮ»?

- Якщо член сім'ї є декларантом та вже подав декларацію чи повідомлення про суттєві зміни у майновому стані за такий же період.
- Якщо у нотаріально посвідченій заяві декларанта про надання згоди на укладення членом подружжя договору зазначена інформація про цей об'єкт (вартість, характеристики тощо) або ж декларант ознайомлений з умовами такого договору.

Недекларування такого об'єкта або обрання у полі щодо його вартості позначок «Член сім'ї не надав інформації», «Не відомо», «Не застосовується» **вважатиметься зазначенням недостовірних відомостей.**

! *Обрання позначки «Член сім'ї не надав інформацію» також є підставою для проведення Національним агентством повної перевірки декларації відповідно Закону.*

ЧИ ПРИРІВНЮЮТЬСЯ ВПО, ЯКІ ПРОЖИВАЮТЬ РАЗОМ ІЗ СУБ'ЄКТОМ ДЕКЛАРУВАННЯ, ДО ЧЛЕНІВ ЙОГО СІМ'І?

Членами сім'ї суб'єкта декларування є будь-які особи, які станом на останній день звітного періоду або сукупно протягом не менше 183 днів протягом року:

- спільно проживали;
- були пов'язані спільним побутом;
- мали взаємні права та обов'язки із суб'єктом декларування, у тому числі особи, які спільно проживали із суб'єктом декларування, але не перебували у шлюбі.

Внутрішньо переміщені особи, які спільно проживали із суб'єктом декларування, без наявності всіх вищезазначених обов'язкових ознак, не прирівнюються до членів його сім'ї.

А отже, інформація, яка стосується таких осіб, не підлягає внесенню до декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

ЧИ ПОТРІБНО ДЕКЛАРУВАТИ ЗБРОЮ ЯК НАГОРОДУ (ВІДЗНАКУ)?

Ні, не потрібно.

Адже відповідно до законодавства така нагорода (відзнака) для військовослужбовців не є подарунком та не відображається у розділі 11 «Доходи, у тому числі подарунки» декларації, а також у розділі 14 «Видатки та правочини суб'єкта декларування» декларації.

До такої нагороди (відзнаки) не застосовується обмеження (заборона) щодо одержання подарунків, передбачене статтею 23 Закону України «Про запобігання корупції».

Зброя як нагорода (відзнака) також *не зазначається* в розділі розділі 5 «Цінне рухоме майно (крім транспортних засобів)» декларації, якщо у документі до нагороди (відзнаки) немає відомостей про вартість зброї або зазначена у такому документі її вартість не перевищує 100 ПМ (для 2022 року – 248 100 грн, для 2023 року – 268 400 грн)

ЯК ВІДОБРАЗИТИ ІНФОРМАЦІЮ ПРО ГРОШОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ?

Під час внесення до розділу 11 «Доходи, у тому числі подарунки» декларації інформації про грошове забезпечення військовослужбовця рекомендується:

- у полі «Вид доходу» обрати позначку «Інше»;
↓
- у полі «Зазначте, який саме» вказати «Грошове забезпечення»
↓
- у полі «Джерело (джерела) доходу» обрати позначку «Інша фізична або юридична особа»;
↓
- у полі «Тип особи» обрати позначку «Юридична особа, зареєстрована в Україні»;
↓
- у полі «Код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» обрати позначку «Не відомо»
↓
- у полі «Найменування» вказати «військова служба».

ЧИ ПОТРІБНО ДЕКЛАРУВАТИ ЧЛЕНСТВО В ДОБРОВОЛЬЧОМУ ФОРМУВАННІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ?

В разі, якщо **суб'єкт** декларування – член ДФТГ та підписав контракт добровольця територіальної оборони:

член ДФТГ – не військовослужбовець

Членство суб'єктів декларування в ДФТГ **не зазначається** у розділі 16 «Входження суб'єкта декларування до керівних, ревізійних чи наглядових органів об'єднань, організацій, членство в таких об'єднаннях (організаціях)» декларації

Виконання суб'єктами декларування завдань територіальної оборони на підставі контракту добровольця територіальної оборони **не зазначається** у розділі 15 «Робота за сумісництвом суб'єкта декларування» декларації.

4.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

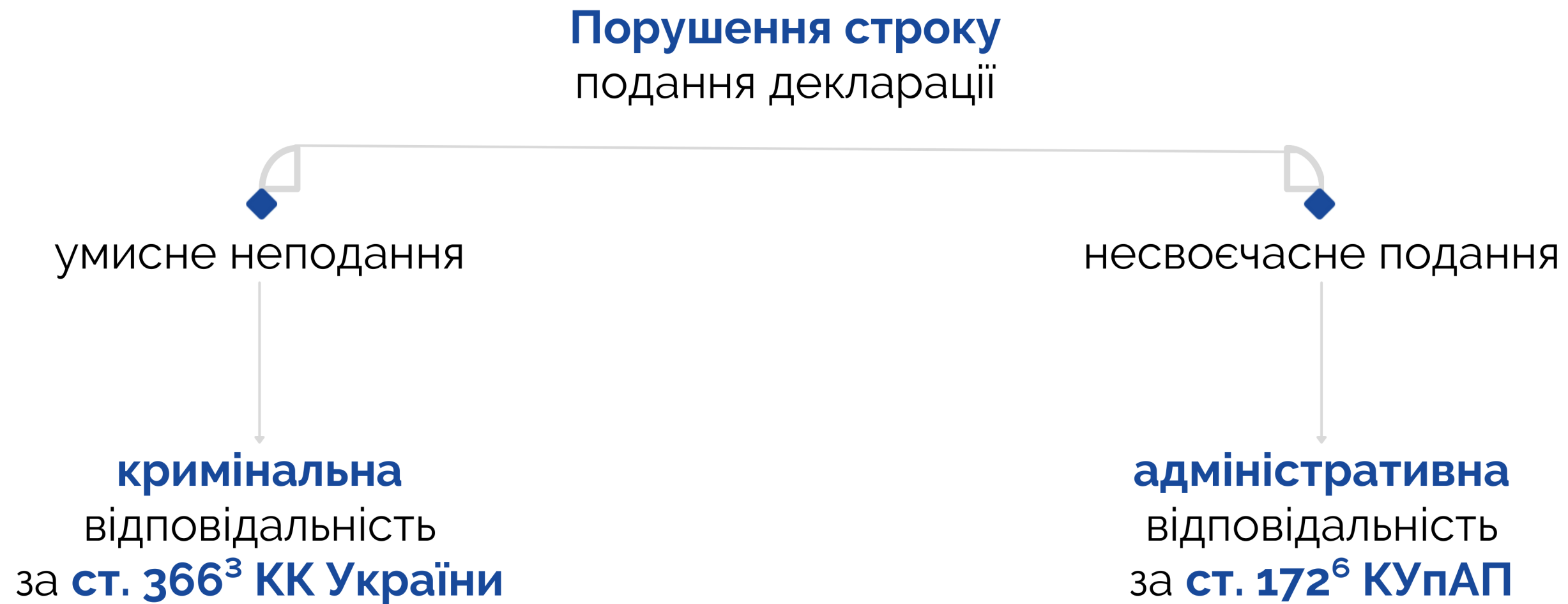

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

- **порушення строку** подання декларації;
 - завідомо **недостовірні відомості** в декларації;
 - **неповідомлення або несвоєчасне повідомлення** про відкриття валютного рахунку в установі банку-нерезидента або про суттєві зміни у майновому стані.
-

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення
про відкриття валютного рахунку в установі банку-нерезидента або про суттєві зміни у майновому стані

адміністративна відповідальність за ст. 172⁶ КУпАП

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

Завідомо **недостовірні відомості** в декларації

понад 500 ПМ*

кримінальна
відповідальність
за **ст. 366² КК України**

від 100 до 500 ПМ*

адміністративна
відповідальність
за **ст. 172⁶ КУпАП**

до 100 ПМ*

дисциплінарна
відповідальність
(закони, які регламентують діяльність)

*1 ПМ У 2023 = 2 684 ГРН

*1 ПМ У 2024 = 3 028 ГРН

Притягнення
до будь-якого виду
відповідальності

Внесення
відомостей до
Реєстру корупціонерів

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

Декларація подається особисто суб'єктом декларування

1

Суб'єкти декларування (СД) зобов'язані **особисто подавати декларацію** шляхом заповнення на офіційному сайті НАЗК [частина перша статті 45 Закону](#)

2

Незалежно від того чи наявний злочин за ст. 366-2 КК, **дії іншої особи, яка подає декларацію за суб'єкта декларування** становлять стан злочину за [статтею 363 КК](#)

- Стаття 363 КК встановлює кримінальну відповідальність у вигляді штрафу або арешту в разі порушення правил експлуатації комп'ютерів, комп'ютерних мереж або порядку чи правил захисту інформації.
- Стаття 366-2 КК встановлює кримінальну відповідальність за умисне внесення недостовірних відомостей до декларації
- Стаття 27 КК передбачає, що співучасником злочину є співвиконавець, організатор, підбурювач, пособник
- Інша особа, яка подає декларацію за суб'єкта декларування у разі встановлення злочину передбаченого статтею 366-2 є співучасником вказаного злочину за статтею 363 КК

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО
З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ
КОРУПЦІЇ

Будуємо
доброчесну
владу та
справедливе
суспільство
РАЗОМ!